Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 1 2 1 5 4 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

Izpitna pola 2

A) Naloge izbirnega tipa

B) Strukturirani eseji

Torek, 5. junij 2012 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.
Kandidat dobi dva konceptna lista, list za odgovore in dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.
Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.
Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani, na list za odgovore in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom.

V **delu A** naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo **en** pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V **delu B** nalogi pišite v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 2 prazni.

© RIC 2012

Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia

Prazna stran

OBRNITE LIST.

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPA

1. Dejan je bil jezen in žalosten hkrati, ker je sosedov fant metal kamenje v mačko. Hotel je posredovati, a si ni upal. Ob prihodu domov ga je mama vprašala, kaj je narobe.

   Katera metoda opazovanja je Dejanu omogočila vpogled v lastna čustva, misli in počutje?

   A introspekcija

   B intervju

   C ekstraspekcija

   D vprašalnik

2. V seminarski nalogi pri psihologiji je dijakinja uporabila petstopenjsko ocenjevalno lestvico, ko je spraševala po počutju v skupini:

   Kako si se počutil pri delu v skupini? (Obkroži oceno med 1 in 5.)
   zelo slabo 1 2 3 4 5 zelo dobro

   Za kateri tip ocenjevalne lestvice gre?

   A opisni tip ocenjevalne lestvice

   B številski tip ocenjevalne lestvice

   C grafični tip ocenjevalne lestvice

   D slikovni tip ocenjevalne lestvice

3. Učitelj matematike je želel ugotoviti, katera ocena se najpogosteje pojavi pri njegovem predmetu. Katero mero srednje vrednosti je uporabil?

   A aritmetično sredino

   B mediano

   C standardni odklon

   D modus

4. Ko je Silvija izvedela za rezultate mature, za katero se je poglobljeno pripravljala, je skakala od veselja, vriskala ter objemala starše in sestro.

   Opredelite opisano čustvo veselja z aktivnostnega in jakostnega vidika.

   A močno in pomirjajoče čustvo

   B močno in vzburjajoče čustvo

   C pozitivno in vzburjajoče čustvo

   D šibko in vzburjajoče čustvo

5. Simon je nogometni navdušenec. Oče ga je razveselil z vstopnico za ogled prestižne nogometne tekme. Želel se je pohvaliti najboljšemu prijatelju, a ga je ta prehitel z vabilom na zabavo za osemnajsti rojstni dan. Ko je ugotovil, da sta oba dogodka istega večera, se je znašel v stiski.

   Katera duševna obremenitev je opisana v besedilu naloge?

   A frustracija

   B konflikt

   C premagovanje ovir

   D kriza

6. Hans Selye je z modelom splošnega prilagoditvenega sindroma predstavil učinke dolgotrajnejšega ali ponavljajočega se stresa.

   V kateri fazi se posameznik s povečano zmogljivostjo spoprijema s stresorjem in ga pogosto tudi premaga?

   A v alarmni fazi; šok

   B v alarmni fazi; protišok

   C v fazi odpora

   D v fazi izčrpanosti

7. Sosed Juš živi v čudoviti hiši ob potoku, ki ves čas žubori. Kadar pri njem prenočijo obiski, vso noč prebedijo, ker jih šum vode moti. Juš pa sladko spi.

   Kaj omogoča Jušu mirno spanje?

   A nizek absolutni prag občutka

   B visok diferencialni prag občutka

   C adaptacija na temo

   D čutna adaptacija

8. V šolah so otroci, ki težje usvajajo učno snov zaradi slabovidnosti, naglušnosti ali težav z zbranostjo. Nekateri imajo status dolgotrajno bolnega otroka.

   Kateri dejavniki učenja v opisanem primeru otežujejo učinkovito učenje?

   A fiziološki dejavniki učenja

   B fizikalni dejavniki učenja

   C socialni dejavniki učenja

   D psihološki dejavniki učenja

9. Osmošolec je reševal nalogo pri fiziki. Prebral je, da mora računati hitrost vozila, a se med simboli in formulami ni znašel. Ni razumel, kaj naloga zahteva. Podobne težave je imel pri matematiki in kemiji.

   Predvidevamo lahko, da osmošolec še ni imel povsem razvitega

   A domišljijskega mišljenja.
   B konkretnega mišljenja.
   C abstraktnega mišljenja.
   D divergentnega mišljenja.

10. V testu inteligentnosti je naloga, pri kateri mora preizkušanec v pravilnem vrstnem redu ponoviti zaporedje številk, ki jih je prebral preizkuševalec.

    Kateri faktor (po Thurstonu) meri opisana naloga na testu inteligentnosti?

    A številski faktor
    B zaznavni faktor
    C faktor sklepanja
    D spominski faktor

11. Družabnost, aktivnost, živahnost, iskanje stimulacije ipd. so poteze, ki določajo pol ene od temeljnih dimenzij osebnosti po Eysencku. Kateri?

    A ekstravertnost
    B introvertnost
    C čustveno stabilnost
    D čustveno labilnost

12. Poenostavljena in posplošena pojmovanja o socialnih skupinah in njihovih pripadnikih so

    A vrednote.
    B stereotipi.
    C predsodki.
    D mnenja.

13. V nekaterih državah so ženske in moški lahko zaposleni na istih delovnih mestih ter opravljajo enaka dela in naloge, vendar ne prejemajo enakega plačila za isto delo. Moški so plačani bolje kakor ženske.

    Katera stopnja izražanja predsodkov je opisana?

    A ogovarjanje

    B izogibanje

    C diskriminacija

    D nasilje

14. »Ravnajmo svobodno, a tako, da ne ogrozimo svobode drugega,« je eno od univerzalnih etičnih načel.

    Za katero raven moralnega presojanja je značilno tako razmišljanje?

    A nekonvencionalno raven

    B prekonvencionalno raven

    C konvencionalno raven

    D postkonvencionalno raven

B) STRUKTURIRANI ESEJI

1. naloga

Freudovo teorijo psihoseksualnega razvoja je poskušal Erikson povezati s spoznanji o telesnem in socialnem razvoju otrok. Navedite in časovno opredelite faze, po katerih poteka razvoj po Freudu. Opišite vsaj dve značilnosti psihoseksualnega razvoja otroka v vsaki od prvih treh faz. Presodite podobnosti in razlike med Freudovo in Eriksonovo razvojno teorijo.

2. naloga

Ljudje dajemo prednost različnim vrednotam. Opredelite pojem vrednot in poimenujte glavne kategorije, kakor si sledijo v hierarhiji vrednot. Za vsako kategorijo s primerom ponazorite vedenje osebe, ki so ji najpomembnejše vrednote iz te kategorije. Presodite in pojasnite, kaj vse vpliva na to, katerim vrednotam dajemo v življenju prednost.

3. naloga

Pri pomnjenju se informacije uskladiščijo v dolgotrajni spomin. Poimenujte drugi dve vrsti spomina, skozi kateri preide informacija, ter opišite proces shranjevanja informacij v spomin in njihovega obnavljanja. Primerjajte vse tri vrste spomina glede na obseg in trajanje. Presodite in pojasnite načine, s katerimi lahko izboljšamo svoje pomnjenje.

4. naloga

Panoge psihologije obsegajo specializirana področja, ki mejijo na številne druge znanosti. Poimenujte in opišite dve teoretični in dve uporabni panogi psihologije. S konkretno pomočjo učencu z učnimi težavami ponazorite, kako navedene psihološke panoge koristijo psihologinji pri svetovanju. Iz primera mora biti razvidno, katero panogo ponazarjate. Presodite in pojasnite povezavo psihologije z drugimi znanostmi.

Prazna stran